СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 295. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 18. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 295. Jersey City, N. J., Wednesday, December 18, 1929. THREE CENTS.

ЯПОНІЯ ПОБИВАЄТЬСЯ ЗА ПІДВОДНИМИ ЛОДКАМИ

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ВИТАЄ ЯПОНСЬКУ ДЕЛЕҐАЦІЮ.

ВАШИНҐТОН, 17 грудня. — Японська делеґація на морську конференцію зложила з своїм головою, бувшим премієром Вакатсукі, візиту президентови Гуверови, а опісля відвідала секретаря стейту Стимсона й секретаря маринарки.

Делеґати заявили, що Японії залежить більше на підводних лодках як на кружляках і торпедовцях. По тій причині Америка не буде мати особливої причини до непорозумінь з Японією підчас нарад морської конференції в Лондоні.

ЕСПАНСЬКІ ЛЕТУНИ ЩЕ НЕ ДОЛЕТІЛИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 17 грудня. — Вся Полуднева Америка ожидає нервово вістки від еспанських летунів Тадео Борджеса й Леона Шалеса, котрі пустилися в дорогу з Севілії в Еспанії до Полудневої Америки. З океану подавали летуни дуже часто вісти і питали за погоду, але від довшого часу не було від них чутки. Думають, що вони піднеслися дуже високо й тому їх звідомлення не доходять.

НЕВДАЛИЙ ВЛОМ.

ФРИДЕРИКСБУРҐ (Вирджінія), 17 грудня. — Вломники вдерлися нічю до банку й при помочи ацетилінового світла пробивали залізну касу. Та коли вивертіли діру, з каси розніся отрійний газ. Вломники втікли, залишивши в банку приряди до влому.

КАРАЮТЬ ЗА СМИТА.

МОНТҐОМЕРІ (Алабама), 17 грудня. — Стейтовий Демократичний Екзекутивний Комітет рішив не попирати більше кандидатури Гефлина на сенатора, ні судії Лока на говернора по тій причині, що вони не попирали кандидатури Алфреда Смита при виборах на президента.

ПЛАТНЯ МЕЙОРА НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 17 грудня. — Платня мейора міста виносити-ме тепер річно $40,000, контрольора $35,000, а предсідателя городської управи $25,000.

ЗЛОВИЛИ ТЮЛЕНЯ ПІД БІГУНОМ.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика), 17 грудня. — З табору полярного дослідника Бирда доносять, що там зловили молодого тюленя. Це велика рідкість у тій полосі. Тюлень дуже скоро рухається і кусає. Має дуже острі зуби. Їсть головно раки.

МОНКАДА БОРОНИТЬ МАРИНАРІВ.

МАНАҐВА, 17 грудня. — Президент Монкада відчинив нікараґванський конгрес, заявляючи, що послідний бунт на острові був ділом бандитів і не має нічого спільного з революцією. Він підніс, що американські маринарі не є ворогами краю, а тільки добродіями, бо принесли з собою спокій для краю.

АРҐЕНТИНА БУДЕ НЕВТРАЛЬНОЮ.

БУЕНОС АЙРЕС, 17 грудня. — Часопис „Ля Пренза" не погоджується з британським поглядом, будьто би вже не було місця для невтральних. Він твердить, що Арґентина буде держати себе невтрально й ні Ліга Націй, ні Пакт Келоґа, ні ніхто инший не змусить її відступити від тої політики.

ВЯЗНЯМ ПОЛЕКШАЛО.

ОБОРН, 17 грудня. — Оборнська тюрма прибрала вже нормальний вигляд. Пороблено деякі полекші для вязнів. Мають більше відпочинку й можність праці.

КОМІСІЯ ДЛЯ ГАЙТІ.

ВАШИНҐТОН, 17 грудня. — В палаті послів поставлено резолюцію в справі заіменовання комісії з 7 членів у справі розслідження подій в Гайті.

$253,740,000 НА РОЗБУДОВУ.

ВАШИНҐТОН, 17 грудня. — Палата послів ухвалила $253,740,000 на будову ріжних державних будинків.

МЕНШИЙ ПОПИТ НА ЛЮКСУСОВІ ТОВАРИ.

НЮ ЙОРК, 17 грудня. — Фірми, які торгують люксусовими товарами, подають, що того року можна завважити, що зменшився попит на найдорожчі річи. І так, мало є таких, що замовляли би ювилерські річи на сотки тисяч долярів. Менше таких, що купують футра по $25,000 і вище. І менше таких, що не купують радія нижче $1,000. Але позатим оборот нормальний.

ЖЕРТВИ СПЕКУЛЯЦІЇ.

КВЕБЕК, 17 грудня. — Андру Дей стратив свій маеток через спекуляцію на біржі. Це так ним потрясло, що він мабуть стратив розум і перерізав горла своїй жінці і семеро дрібним дітям. Самого Дея відвезли непритомного й окаліченого до шпиталю.

ШЕРИФ СКИДАЄ ВИНУ НА СТРАЙКАРІВ.

БОРНСВИЛ (Норт Каролайна), 17 грудня. — Шериф Оскар Едкинс, обжалований за вбивство шістьох юнійних страйкуючих ткачів, боронився перед судом тим, що страйкарі напали на нього та побили його парканами, та що страйкарі перші стріляли.

КОМУНІСТИ МІЖ СОБОЮ.

НЮ ЙОРК, 17 грудня. — Центральний комітет комуністичної партії виключив на рік з партії Алберта Вайсборда, комуністичного лідера, котрий відомий з того, що проводив в організації ткацького страйку в Пасейку в 1926 році.

СТУДЕНТИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ.

Українське Студентство, гуртоване в Укр. Академічнім Т-ві „СІЧ" у Відні, ухвалило на Загальних Зборах тогож Товариства дня 23. XI. 1929. слідуючі резолюції проти большевицького терору на Великій Україні:

1) Українське Студентство, зорганізоване в Укр. Академічнім Т-ві „СІЧ" у Відні, заклає як найрішучіший протест проти масового терору, переводженого большевицькою владою на окупованих нею землях України, якого тоцілію є знищення зростаючої національної свідомости синів України;

2) пятнує й гостро осуджує поступовання цеї частини української преси Західних Земель України, яка мовчки або явно солідаризується з большевицьким терором;

3) взиває українське громадянство до консолідації всіх творчих сил української нації на державницькій плятформі для успішного противставлення зростаючому наступові на українство.

ЗАБОРОНА ГОВОРИТИ УЧНЯМ ПО УКРАЇНСЬКИ.

В польській приватній гімназії в Борщеві, якої директором є відомий Янелля, а до якої ходять також учні Українці, заборонено учням Українцям говорити між собою по українськи.

ГОТОВЛЯТЬ ЗБІЖЖА НА ВІЙНУ.

Большевики награбили цього року стільки збіжжа, що їм вдалося створити ще так званий непорушний запас, 150 тисяч вагонів, на випадок війни. Того запасу не сміється зужити, хіба лише на випадок війни.

МАНЯК ОГОЛОСИВ СЕБЕ ПОЛЬСЬКИМ КОРОЛЕМ.

Монархістичний маняк з Варшави Зиґмунт Ільницький вислав до членів польського уряду свій „маніфест", яким оголошує себе королем Польщі та прибирає імя „Зиґмунта III". У маніфесті він закликає міністрів виконувати його волю, а президентові радить добровільно уступити. Цей маніфест викликав у Варшаві багато веселих балачок та анекдот, а маняк-король правдоподібно опиниться не на престолі, але у вязниці або в домі божевільних.

ЗАЛІЗНА ГОРА.

В північній Швеції є мале містечко Кіруна. Про нього ніхто не писав би, а може його цілком не було би на землі, якби не те, що над самим містечком стирчить висока гора з чистого заліза. Вчені обрахували, що в ній є 80 мілонів вагонів заліза. Ціле містечко живе з тої гори, бо майже все населення — це гірники, що працюють при добуванню заліза. Ще одним цікаве містечко Кіруна. Тому, що воно дуже далеко на півночи, має через півтора місяця безперервну ніч, в грудні і січні. Цілих півтора місяця не сходить сонце і люде працюють при світлі електрики. Зате в червні і липні через півтора місяця не заходить сонце і тоді Кіруниці мають півторамісячну днину.

БУДУТЬ ШУКАТИ ГРОБУ АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГО.

З Каїра подають, що Говард Картер по розслідженню гробу Тутан Камона займеться пошукуванням гробу Александра Великого. Як відомо на основі заподань старинних письменників, то труп Александра Великого мав би спочивати в Александрії в труні з чистого золота.

ЛІТЕРАТУРА Й ІНТЕРЕС.

Польський письменник гуморист Корнель Макушинський найшов собі в останніх місяцях найкращу тему, яку міг найти за ввесь час своєї літературної праці. Він робив у своїх фейлетонах пропаганду для вистави в Познані. За це тепер міська рада Познаня признала йому досмертну пенсію по 500 зол. місячно.

СУДОВИЙ УРЯДНИК — ВЛОМНИКОМ.

В гродському суді в Грималові доконано влому. Слідство в цій справі виказало, що влому доконав урядник суду Тадеуш Темус, який признався до вчинку. Поліція передала цю справу судови в Грималові.

КРІВАВИЙ ХРАМ.

У буковинськім селі Слобода-Раранча відбувався церковний храм, на котрім селяне почали бійку, в якій був смертельно поранений Макаренко. Його відвезено до лічниці, де лікарі признають, що побожного учасника храму буде важко удержати при житті.

ЖІНКА ЛЯМБОВА МУСИТЬ ПОКИНУТИ ПОЛЬЩУ.

Варшавська поліція арештувала Анастазію Лямбов, жінку радянського горожанина Лямбова, що недавно скінчив життя самогубством. Ця жінка, довідавшись про смерть чоловіка, приїхала з Одеси відвідати могилу Лямбова, але поліція підозріває її у шпигунстві. Після арештування, відставлять її до радянського кордону.

НАПАД КОМУНІСТІВ НА „НОВИЙ ЧАС".

Львівські комуністи хотіли відповісти двояко за недавню демонстрацію української молоді перед большевицьким консулятом: уладити маніфестацію й овацію большевицькому консулеви та демонстрацію проти українських інституцій. Перша часть пляну комуністів не вдалася, бо коли вечером 27 листопада збиралися на вул. Сапіги біля політехніки, щоби відтам піти на вул. Набеляка перед „консулят, переходив саме туди відділ поліції. Комуністи, як побачили поліцію, розбіглися. Инший гурток комуністів у тойсам час вдерся до редакції „Нового Часу" при вул. Боїмів 4. і там заскочивши зневіря урядуючих адміністраційних функціонарів, здемолював льокаль. Напасники перерізали телефонічне получення, вірвали проводи електричного освітлення, поперевертали бюрову обставовку, знищили машину до писання та розкинули картотеки. По кількох хвилях забрали з льокалю. В погоні придержано трох напасників, а саме: Маріяна Зазулю, Тобіяша Віцра та Хаїма Шпіца.

НОВІ ПОКЛАДИ ВУГІЛЛЯ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Недалеко села Нижня Апеза на Закарпатській Україні відкрито нові поклади камяного вугілля, який має бути ліпший, як вугіль в остравсько-карвінськім басейні. Експльоатація тих покладів почнеться на весну 1930 р.

ЩО МОЖЕ ЗАЗДРІСТЬ?

В одному селі північної Швеції 70-літній селянин убив свою 60-літню жінку, з котрою жив у прикладній згоді 40 літ, бо части відвідини сина сусідів видалися йому „підозрілими"...

ОРИҐІНАЛЬНА СМЕРТЬ.

Будапештенські газети доносять, що одна 80-літна вдова построїла на могилі свойого помершого мужа костир, скропила дерево нафтою й підпалила. Населення найшло лише останки костей самовбийниці. Цього рода самовбийства було дотепер в Мадярщині вже чотири случаї.

ПОЖЕЖА В МАЄТКУ.

30-го жовтня ц. р. в Озерянах підпалив хтось у маєтку Штольца 4 стирти збіжжа. В тому часі хтось поклав каміння на залізничному торі та перетягнув через гостинець кільчастий дріт, в який зачепило авто борщівського старости. В тій хвилі впав камінь до авта і вдарив жінку старости. Після цього староста зарядив в Озерянах воєнне поготівля і заборонив людям показуватись по 6-тій год. вечера на вулицях міста. В звязку з цим переведено двічі ревізію у місцевого пароха о. декана Вальницького й арештовано 8 хлопців, які досі сидять в арешті в Борщеві.

БЕСІДОВСЬКОГО ЗРОБИЛИ ЗЛОДІЄМ.

Большевики зажадали від Франції видачі Бесідовського. А за причину подають, що він присвоїв собі 15 тисяч долярів. Самому Бесідовському доручено з Москви візвання, щоби явився перед трибуналом. Само собою розуміється, що Бесідовський кинув його до печі. Таксамо ніхто не вірить, щоби большевицьке обжаловання було правдиве. Доки був з комуністами, то не був злодій, а тепер його зробили злодієм.

ДЕНЬ ЖАЛОБИ ЗА ВИЛЬНОМ.

Цими днями обходила ціла Литва жалобу по страченій своїй столиці Вильні. Всі доми були прибрані національними праворами з чорними лентами. У всіх костелах відбулися богослуження за освобождення Вильна. На даний знак припинився в 12 год. увесь рух на одну мінуту. В день жалоби виголосив прем'єр Тубеліс промову, яку передало радіо по всій Европі. Бесідник висказав біль усього литовського народу з приводу захвачення Вильна Поляками й заявив, що Литва не може жити без Вильна так, як Вильно без Литви. Душа цілого литовського народу горнеться до окупованої столиці. Врешті висказав Тубеліс надію, що Німеччина й Рад. Союз, яким не по нутрі теперішня величина Польщі, поможуть висвободити Вильно з рук хижацького наїзника.

ҐОТУЮТЬСЯ ДО ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЯПОНІЯ БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ СКІЛЬКОСТИ КРУЖЛЯКІВ. ФРАНЦІЯ НЕПОМІРНО РОЗБУДОВУЄ ФЛЬОТУ Й ХОЧЕ ДОБИТИСЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЇЇ НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

ТОКІО (Японія), 17. грудня. — Голова японської делеґації на морську конференцію до Лондону, Вакатсукі, має намір переговорити з президентом Гувером, щоб особисто заясувати йому, чому Японія потребує збільшення фльоти проти тої скількости, яку вона зобовязалася на вашинґтонській конференції мати супроти инших держав. Японія вважає, що 60% кружляків, супроти кружляків Злучених Держав, для неї мало, бо це не відповідає інтересам оборони держави.

Отож Японія на лондонській конференції буде домагатися права тримати в себе більший процент їх супроти американської фльоти, ніж було установлено конференцією у Вашинґтоні.

ПАРИЖ (Франція), 17. грудня. — Міністер фльоти предложив кабінетови міністрів свій плян розбудови французької фльоти, який він думає представити лондонській морській конференції на затвердження. Згідно з цим пляном французька фльота має значно побільшитися й буде виносити 800,000 тон поемности.

Особливу увагу він думає звернути на розбудову підводної фльоти. Все це пояснюється необхідністю оборони французьких володінь. Міністер вважає, що тепер Франція мусить мати значно більшу фльоту, ніж вона мала до Великої Війни, бо тепер нема у неї мілітарної згоди з Англією, чому Франція мусить боронити свої володіння власними морськими силами.

АМЕРИКА МОЖЕ БУТИ НЕВТРАЛЬНОЮ.

АНҐЛІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОВОРИТЬ, ЩО ЛИШЕ ЧЛЕНИ ЛІҐИ НАЦІЙ НЕ МОЖУТЬ БУТИ НЕВТРАЛЬНИМИ.

ЛОНДОН (Англія), 17. грудня. — В новій „Білій книзі" правительство Великобританії заявило, що вразі нової війни не буде держав, які зберігли свій невтралітет. Тепер воно до тієї заяви робить поправку й говорить, що це тичиться лише членів Ліги Націй.

Злучені Держави не є членом Ліґи Націй, а тому вразі нової війни вони можуть поступати відповідно свойому рішенню й коли захочуть, то будуть зберігати свій невтралітет. Приступлення до світового мирового суду також не зобовязує Америку брати активну участь у новій війні.

БУРЯ УШКОДИЛА НАЙБІЛЬШИЙ У СВІТІ ПАРОПЛАВ.

ЛОНДОН (Англія), 17. грудня. — Американський пароплав „Леваятан" змушений затриматися на одну добу довше в Савтгемптоні, бо не встигли направити ушкоджень, які зробила йому остання буря на океані. Від тяжких ударів велитезних океанських хвиль завилися щілини в корпусі пароплава, які тепер на швидку залатуються. В Америці буде зроблена ґрунтовна направа його.

ПОПОВНИВ САМОГУБСТВО.

НАНКІН (Китай), 17 грудня. — Сюди наспіли відомости, що лідер повстанців, командант „Залізної Дивізії" ґенерал Ченґ-Фе-Квей, поповнив самогубство після того, як йому не пощастило захопити Кантона. Коли ці відомости правдиві, то це знаменує собою початок повної деморалізації та розкладу повстанських частин.

ЗАХОПИЛИ ДВОХ МІСІОНАРІВ.

ҐАНКОВ (Китай), 17 грудня. — Китайські бандити захопили в полон двох британських місіонарів у місті Тей. Бандити вимагають за них великого викупу.

Націоналістичне правительство післало три сотки своїх жовнірів, щоби визволити місіонарів, але ці жовніри приєдналися до бандитів і тепер допомагають їм. Прибувші з Тей кажуть, що місіонарів захопили ті самі комуністи, які й раніше вже захоплювали инших місіонарів та випускали їх за викуп.

ЗАСУД КОМУНІСТІВ.

ЗА СПРОБУ ОРҐАНІЗУВАТИ КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ ЗАСУДЖЕНО 52 КОМУНІСТІВ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 17 грудня. — Місцевий суд засудив до вязниці 52 комуністів на 331 років кари загально всіх. Засуджених обвинувачено в спробі орґанізувати комуністичну партію.

Лідери, Рисакоф, Панoф і Стоянoф, засуджені на 15 років вязниці кождий. Крім засуджених перед суд було поставлено ще 12 осіб, але суд їх виправдав.

АСЕКУРАЦІЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

ЛОНДОН (Англія), 17 грудня. — Палата послів остаточно затвердила законопроект уряду Мек Донелда про асекурацію робітництва на випадок безробіття. Після дебат, у яких брали участь члени правительства та члени консервативної партії, за предложення правительства голосувало 273 послів, а проти 199.

Це вважають значною побідою уряду Мек Донелда.

ВИБУХ НА ПАРОПЛАВІ.

ВБИТО ГОЛОВНОГО ІНЖИНІРА-МЕХАНІКА ТА КІЛЬКОХ ПОРАНЕНО.

ЛІСБОНА (Портуґалія), 17 грудня. — Недалеко берегів Портуґалії на італійському пароплаві стався вибух парових кітлів. Машини корабля страшенно ушкоджені. Йому на поміч послано инші пароплави.

Вибух убив головного інжинира-механіка та поранив кількох инших членів залоги.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОТАМАНСТВО В КИТАЮ

Існує на далекому сході країна, що є світом сама в собі. Вона має десять разів більше населення, як Україна. Вона боронена природними заборолами майже з усіх боків: морями й неботичними горами. Вона проіснувала віки, має стару цивілізацію, знала століття могучости й казочної сили.

Хоча в Китаю є ріжні краї з ріжними умовами життя, мимо сього Китай удержувався як одноціла держава, як одноціла політична одиниця під владою цісарів. Хоча в Китаю є що найменче два народи з двома оісбними мовами, мимо сього Китай удержував культурну єдність, головно завдяки свому образковому письму.

Простоявши в сей спосіб тисячі літ, зєднаний в одну державу серед державних нещасть і побід, забезпечений перед зовнішними впливами природними охоронами й внутрішною свідомою політикою, Китай послідними часами став з середини розпадатися. Цісарська влада, що в колишні часи могла вдержувати деспотичним буком сотки міліонів людий в карности й послуху державі, показався заслабою в новочасні часи. Стративши своє значіння, цісарська влада впала, а Китай мусів переорганізуватися в більше модерну й свобідну державу. Здавалосяби, що нема нічого лекшого, як зробити те, що підходить під бажання народа. Що моглоби бути лекшого, як поставити конституційну державу, коли народ природно хоче участи в правлінню?

Та показується, що бажати собі чогось се одно, а вміти се зробити—друге. Відучений цісарським деспотизмом від самоуправи народ стратив здібність доконування політичних учинків. Народ постановляє збудувати собі державну владу, але зараз по сій постанові ломить постанову. Він розуміє значіння центральної влади для оборони своїх інтересів перед заграницею, але він не має сили постояти за одною центральною владою. Не подобається щось у центральній владі, так Китаєць зараз піддержує якогось дрібного отаманця, що захопить владу над одною великою провінцією. Через сей брак політичної здисциплінованости Китай розвалюється на ряд отаманій.

Наслідки розбиття можна було предбачити. Першим наслідком є ослаблення краю. Ослабленого ніхто не поважає. Його кождий кривдить. У Китаю в ріжних частях розґаздувалися чужинці. В одному місци ґаздують Москалі. Коли Китайці протестують, Москалі їх копають. Китай нібито протестує, але розбитий він сили не має. З протесту виходить компромітація, а з компромітації ще дальше розбиття національне й державне.

Такі муки переходить Китай, виростаючи з народа-дитини на дозрілий народ, з раба на народоправну державу.

Р. Сковида.

ПРОТИМОСКОВСЬКІ МАНІФЕСТАЦІЇ У ЛЬВОВІ

Минулої пятниці, 22 листопада, скоїлась у Львові подія, що голосною луною відбилася в цілім світі.

Коло год. 2 в Академічнім Домі Українськім зійшлося віче націоналістичної молоді, щоби запротестувати проти арештів Українців на Вел. Україні, доконаних російською ГПУ, а також проти роботи тутешнього російського консудя, Г. Лапчинського.

Віче, як вже відомо з депеш, скінчилося приняттям острих резолюцій і походом, причім на вулиці Набеляка — з піснею „Ще не вмерла Україна" — **вибито всі шиби в російськім консуляті,** почім демонструвалося на вулиці Курковій (де міститься москвофільська бурса), на Руській (москвофільська Ставропіґія) і перед москвофільським Народнім Домом.

Чим сі явища викликані? Від того часу, як у Львові зявився консуль СССР, дивні річи зачали діятися тут! В консуляті зачали відбуватися лібації (по українськи — хапатні), уряджувані консулем для каптації львівських діячів українських совітської орієнтації; появилися ґазети й журнали, яким незалежна преса українська отверто, і без всякого заперечення з боку заінтересованих, закидала, що вони є на утриманню Росії; в Науковім Т-ві виголошували нібито „наукові" відчити ріжні чекісти (от як Скрипник) і пр. Цинічна пропаґанда большевиків в цілях розбиття українського національного табору — велася майже явно, а большевицький червонець — отверто котився широкою рікою в Галичині, як колись царський рубель...

Громадянство українське не дало відразу належної відправи сій ганебній хруніяді, ані кампанії консуля. Деморалізація ширилася до того степеня, що коли на просвітнім зїзді зявилися викинені большевиками українські вчені — Ст. Сірополко, Русова, то їх майже не вітали, а натомісць з ентузіязмом — большевицьких „достойників". Тоді то рішила молодь взяти ініціятиву в свої руки. А що в останні часи зачав польський уряд інтензивно підтримувати завмираюче вже давне москвофільство, то виступ молоді скерувався не тільки проти Лапчинського та його прихильників, але й проти давних „кацапів". Се було тим більше оправдане, що в роки 1917—1920, за правдивої української національної держави, — москвофільство зовсім зачало вигибати. І тільки тоді, коли над Збручем замісць Володимирового Тризуба — осталася російська Червона Звізда, від тоді тутешні москвофіли знова почули себе твердше на ногах.

Резолюції, приняті молодю (серед якої польська влада, що в згоді хоче жити з Росією, поробила численні арешти) — звертались: 1. Проти червоного терору на Вел. Україні, жертвою якого падуть заслужені українські діячі, як акад. Єфремів, знаний автокефальний діяч Чехівський і пр., 2. Проти корупційної роботи російського консуля Лапчинського; 3. Проти тих українських громадян і груп, які підтримують комуністичну москвофільську пропаґанду в Галичині; 4. Нарешті проти штучної підтримки правих „кацапів", в чиї руки віддає польський уряд наші установи, як Народний Дім, Ставропіґію і пр.; 5. Проти хрунівських часописів, утримуваних за фонди Росії або Польщі.

Добре сталося, що молодь, наражаючи себе на жертви — запротестувала проти гнилизни, що її ширять в нашім таборі чужі аґентури. Апатія, що огонула нашу суспільність по війні, затерла в многих колах всяке розуміння дозволеного і недозволеного, етичного і неетичного; люде стали на вигідну позицію, що коли чогось і дібемося, то хіба запродавшись одній чи другій поділовій державі. Останні репресії крівавої Чеки в Росії й отверта підтримка „кацапів" — в Польщі показали — навіть сліпим, що коли від наших „приятелів" і можемо чогось сподіватися, то лише за ціну капітуляції, упідлення і повної резиґнації з наших найпримітивніших жадань.

Добре сталося, що суспільство (на разі в його молодій частині) отрясається від повоєнної рабської психольоґії. Молодь виступила в обороні національної чести. А там, де воюється в імя чести, є ще надія на краще майбутнє.

Не улягає сумніву, що енерґійна постава молоді не лишиться без впливу і на старше громадянство. Щож до елементів, які за фонди чужих аґентур стреміли внести розклад в національний табор, то тепер вони станують трохи „спокійніші".

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЦЕРКВА Й РОБІТНИКИ.

Федеральна Рада Церков подає до відома, що іст-маріонська баптиська громада в Норт Каролайні відступила від своєї боротьби проти страйкуючих ткачів та привернула назад права в парохії для викинених ткачів.

Заяву зложила Рада Церков на основі повідомлення від самого заряду згаданої церкви в Іст Маріоні, що заряд постановив відкликати всі свої кроки проти страйкуючих ткачів, що належали до церкви. Заряд церкви в Іст Маріоні запевняє, що він уже не буде робити ніяких заходів проти страйкарів та привертає їм повне членство.

ЦЕРКОВНИЙ ЗАРЯД РАХУВАВ НА ТЕМНОТУ ФАРМЕРІВ.

Значить справа покінчилася повним розгромом церковного уряду. Такого висліду не чекав певно уряд баптиської церкви в Іст Маріоні, коли він викидав страйкуючих ткачів. Заряд певно сподівався, що викинення страйкарів з церкви викличе серед ткацьких робітників занепад духа. Сі робітники се недавні фармери. Багато з них ще й досі має землю і її управляє. Як усі фармери, так і вони тісно звязані з церквою. Привязанне фармерів до церкви хотіли використати властителі ткацьких фабрик, у котрих роблять фармери-робітники. Властителі фабрик мають великий уплив у церкві й вони постановили використати уплив для своїх приватних інтересів. Коли робітники перестали вдоволятися низькою заплатою, то заряд церкви під натиском фабрикантів проповідував членам церкви, щоби вони не бунтувалися проти властителів. Робітники до якогось часу слухали, а далі вийшли на страйк. Тоді заряд церкви викинув робітників-страйкарів з церкви, екскомунікував. Заряд думав, що робітники так сильно привязані до церкви, що вони скорше зречуться своїх робітничих домагань, як малиби зректися своєї приналежности до церкви. Церковний заряд пішов на грубе насильство, рахуючи на темноту своїх членів.

ВАГА ГРОМАДСЬКОЇ ОПІНІЇ.

Та заряд баптиської церкви не порахувався з тим, що того рода справа не буде розгравatися між самим тільки зарядом церкви та робітниками-страйкарами. Заряд баптиської церкви не сподівався, що до справи вмішається хтось зпоза самої церковної громади в Іст Маріоні. Та тут вмішалося громадянство. Вістка про викинення страйкарів з церкви розійшлася по цілій Америці та всюди викликала обурення на надуживання церкви для інтересів капіталістів проти інтересів робітників.

Заряд іст-маріонської церкви став боронитися проти сих протестів засадою церковної самоуправи. Заряд церкви відповів на протести громадянства: „А вам, панове, яка справа до нашої церкви? Наша ексkомуніка се наша приватна справа. Про неї можуть говорити ті, що належать до баптиської церкви в Іст Маріоні, що її оплачують, що її уряд вибирають, а не ви, для сеї церкви зовсім чужі люди".

Того рода арґумент мігби промовити до серця темним людям. Американців воно не вдоволило. Американське громадянство відповідало іст-маріонській баптиській громаді: „Як довго баптиська громада займається тільки своїми церковними справами, як довго вона проповідує свої думки про хрещенне, чи тим подібні справи, як довго вона вибирає свій заряд, так довго громадянство не має права вмішуватися в її справи. Коли, однак, баптиська громада починає вмішуватися в справи гнету та визиску робітників капіталістами, то се громадянська справа, і тоді вже й громадянство має право взяти поступок церкви під розвагу".

Заслонюватися в такій громадській справі приватним інтересом церкви значить стільки, якби злодій, зловлений на крадіжі, говорив поліції або судови: „Яке право вам мішатися в мою крадіж? Се справа моя та обкраденого, а не ваша".

ХРИСТОВА ЦЕРКВА ВМИВАЄ РУКИ ЯК ПИЛАТ.

Хоча іст-маріонська баптиська громада протестувала, та громадянство говорило свої протести далі. Стали протестувати до висшого церковного заряду. Баптиська рада, діставши протести, заявила: „Ми в справу місцевої церковної громади мішатися не можемо. Ми на се не маємо права. Се їх внутрішна справа, кого вони хочуть приняти чи викидати".

На се громадянство відповіло: Знаємо ми добре засади громадської самоуправи. Але чи тут тільки приватна справа громади? Таж сама церковна громада своїм викиненнем признала, що тут є справа великої ваги. Тут є не лишень питанне громадської самоуправи, але й питанне, як церква має ставитися до відношення між капіталістами й робітниками. Відпекуватися від рішення сього питання значить відпекуватися від рішення справи тоді, як треба займатися рішеннем питання. Коли баптиська церква так поступає, то вона йде слідами римського намісника Пилата, котрий, хоча переконаний про невинність Христа, не хотів виступати в обороні невинного, бо боявся могучих жидівських попів. Пилат прецінь, умиваючи руки від крови Христа, хотів нібито звернути всю вину на жидівську товпу й попів. Мовляв, товпа й попи винуваті, але не я. Нині всі люди осуджують Пилата. Попи, що домагалися розпяття невинного Христа, се примір безпощадного самолюбства. Товпа, що далася попам водити за ніс та цькувати на невинного Христа, се примір масового безглуздя. Та намісник, що вмивши руки, думав з себе скинути вину на попів і товпу, се примір особистої безхарактерности та урядової несправедливости.

НАВЕРНЕНИЙ НА ХРИСТІЯНСТВО ПИЛАТ.

Відпершись по пилатівськи своєї власної громади, баптиська церква не могла лишити справи, щоби вона набирала розголосу та підривала довіря громадянства до цілої церкви. Не могла баптиська церква, що себе вважає християнською, ходити з пилатівським пятном на лиці. Заряд сеї церкви, що правда, вмив руки від неповинної крови страйкарів, але тишком-нишком він натискав, щоби маріонська громада полагодила справу так, щоби вона не смерділа на цілу Америку. Під натиском начального заряду церкви мусів уступити місцевий заряд та відкликати свій безглуздий процес проти страйкарів.

У сей спосіб страйкарі далі страйкують і далі лишилися в церкві. Церковну справу відділено від справи боротьби між робітниками і капіталістами. Коли церква хоче мати автономію, то найже вона не мішається до громадянських справ. Церква не повинна ставати на службу гнобителям ні визискувачам.

Завдяки твердому становищу та безпощадній боротьбі громадянства проти капіталістичних приятелів у баптиській церкві сі приятелі мусіли закинути свої наміри вживати церкви як средства визиску й утиску.

Д-р Остап Грицай.

З НАЙНОВІШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Катря Гриневичева: „ШЕЛОМИ В СОНЦІ".

(1)

1.

Між нашими письменницями в Галичині добула під сучасну хвилю першого місця оповідачка — Катря Гриневичева. Її перші літературні твори почали появлятися тут ще перед війною, але загальну увагу наших читачів звернула вона на себе щойно одною післявоєнною збіркою оповідань, а саме книгою п. н. **„Непоборні" (1926),** в якій Гриневичева змалювала ряд вражаючих картин на тлі недолі наших галицьких воєнних виселенців по т. зв. концентраційних таборах в цісарській Австрії. Після цеї збірки, помітної не тільки з погляду на її зміст, але — й може головно — на її артистичну форму, наша шановна письменниця дала нам знову кілька дрібніших оповідань, що друкувалися тут і там в літературних журналах, аж поки протягом тамтого року не почався появляти на сторінках нашого львівського жіночого журналу „Нова Хата" її історичний роман п. н. **„Шеломи в сонці".** Колиж друк його в цім журналі покінчено, то роман Гриневичевої вийшов окремою книжкою, накладом львівського видавництва „Ізмараґд", книжкою, яка з кожного погляду заслугує на пильну увагу українських читачів.

Бо, скажу це зараз, твір Гриневичевої це плід дуже помітного в нас творчого труду і значних артистичних інтенцій. І не надто багато в нас нині письменників, які ставилисяб до свого мистецького завдання з такою серіозністю, як саме авторка нашого роману.

Як показує нам уже сам наголовок твору, Гриневичева задумала написати повість геройського характеру. Бо коли шеломи горять у сонці, то це хвиля геройського змагання народу у збройній боротьбі, в лицарськім дужанню синів землі з її ворогами. Але сюжетом авторки не стала наша остання, щойно прогомоніла боротьба за волю і державу України. Гриневичева двигнулась на крилах своєї думки далеко-далеко в минуле України, аж ген у сіру бувальщину наперелому XIII. століття, а саме в епоху 1205 р., в момент, коли то один з наших найславніших князів, Роман Великий (1189—1205), творець галицько-волинської держави, погиб геройською смертю в боротьбі з Ляхами. Епоха-ж Романа — це одна зі світлих епох в історії України. Це Роман, той наш князь, про котрого в Галицькім літописі находимо уривок такої пісні з приводу його славних походів на Половців:

„Кинулся він на поганих як лев,
Сердитий був як рись
І губив їх як — крокодил,
Переходив їх землю як орел,
А хоробрий був він як тур..."

Роман прославився побідними походами на Литву, що дуже дошкулювала тоді північним українським землям; Роман залізною рукою тримав гордих боярів за чуб, корив суворо пиху і жадність боярських верховодів, беручи зате в оборону неволені боярами суспільні низи. І князь Роман це той, що його сучасні називають „великим князем" або „царем" та „самодержцем усієї Руси", щоб — як каже наш історик Грушевський — зазначити те сильне становище, яке він займав на Україні, особливож з погляду на київську державу, захитану до краю вічними межиусобицями ледачих князів.

Як бачимо, епоха, вибрана Гриневичевою як тло її повісти, гідна з кожного погляду артистичної розрібки, тим більше, що вже один з наших творів на цю тему, а саме трагедія Василя Пачовського „Роман Великий" (1918) кинула деяке знаменне світло на той шлях, яким тут повиннаб іти творча думка письменника.

Але в романі Гриневичевої та монументальна доба в історії України являється саме в той момент, коли вона кінчається. Бо наша повість починається саме зі смертю великого князя. Це, на мою думку, тут фундаментальна похибка в структурі цілости, бо вона утруднює авторці неабияк її артистичне завдання. Хотілосяб іменно сказати, що події за володіння Романа, постепенний зріст галицько-волинської держави, її сильне становище на заході України тоді, коли київська держава хилиться до упадку, а головно щасливі походи Романа на ворогів України, що отже все те давало нашій письменниці багато більш матеріялу до розмальовування „шеломів в сонці", ніж вибрана нею доба після смерти Романа та ще в околі подій одного року. Як-не-як, а через такий вирізок з Романової епохи авторка позбувається передовсім нагоди розмалювати таку могутню історичну постать, як Роман, а з нею і нагоди дати нам ряд картин справді великої історичної дійсности, що розгортавсяб в тіснім звязку з творчістю Романа, а не в хаотичних обставинах після його смерти. Так, можнаб з цього погляду сказати, що Гриневичева починає свій роман властиве там, де вона повиннаб його кінчати, бо уявім собі тільки, яку чудову, простолінійну структуру роману дає вже сама історія тим, що Роман в найкращому розцвітові своєї сили паде на боєвищі боротьби з ворожими Ляхами. Але коли вже творча думка нашої авторки пішла саме в протилежному напрямі, так погляньмо, в який спосіб тут угруповує письменниця події своєї повісти.

Це книга на 184 сторінок великої вісімки, з рівно тридцятьма, розмірно короткими розділами.

Десять перших розділів звязані ще тісно з ударом, який навістив Галицьку землю зі смертю Романа. Авторка описує нам, як приходить вість про катастрофу, як повертає військо з домовиною князя, як ридає княгиня і як радуються коварні бояре, що їм уже тепер не боятися залізної руки суворого речника справедливости й закона. А в осиротілої найближчої рідні Романа, його молодої подруги княгині Анни та її двох синків, пятилітка — по історії властиве трилітка! — Данила (пізнішого короля), та немовляти Василька, надто багато другів немає. Ми бачимо тут коло неї всього двох духовників, галицького митрополита Косьму та близшого дорадника покійного князя, монаха Варлаама, а попри них воєводу Добриню Андрійковича та його молодого друга, Скобейка з Васютина. І поки ще тіло Романа спочило після похорону в соборі св. Богородиці, княгиня, прочуваючи, що її чекає неабияка боротьба з ворожими їй вельможами й сусідами, посилає саме Добриню та Скобейка в тайному посольстві до мадярського короля Андрія — приятеля і союзника Романового — з проханням оборони й опіки. Правда, — лютий боярин, Гліб Словита, один з найбільш ворожих княгині боярів, дізнається через шпига Живолоса про ціль посольства Добрині і Скобейка та намагається убити обидвох в устроєній нашвидку засідці на них. Але вони щасливо вириваються з пастки, а доїхавши цілo до синевідського монастиря, де спочивають, демаскують тут ще й иншого, ляцького, шпига, що під іменем Ібн-Гора та при допомозі чудацьких мантійств зумів добути довірря ігумена монастиря та придбав собі потайки пляни мниських твердинь (X). Притім важно зазначити, що під опікою монастиря непокірний раб жорстокого боярина Самбора, Дуж, відданий сюди боярином як „задушник" за боярські гріхи, який полюбивши пристрасно дику свободу піль, лісів і гір, стає чимось в роді бунтара і підбурює поневолених Самбором чорноробів до успішних жалоб на безоглядного боярина.

Але якийже тепер успіх посольства княгині до мадярського Андрія?

(Далі буде).

Бодай раз! Грибик був ціле життя „під пантофлем" своєї жінки. Коли він помер і отворили його завіщання, було там написано великими буквами: „Моє перше бажання".

Ол. Бабій.

ГИМН НАЦІОНАЛІСТІВ

Вродились ми великої години
З пожеж війни і з полумя вогнів;
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас бунт і гнів на ворогів.

І ось ідем у бою життєвому
Міцні, тверді, незломні мов ґраніт,
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ.

Не хочемо ні слави ні заплати.
Заплатою нам розкіш боротьби;
Солодше нам у бою умирати,
Ніж в путах жити, мов німі раби.

Доволі нам руїни і незгоди;
Не сміє брат на брата йти у бій!
Під синьо-жовтим прапором свободи
Зєднаєм весь великий нарід свій.

Велику правду, для всіх єдину,
Наш гордий клич народові несе:
Батьківщині будуть вірний до загину,
Нам Україна вища понад все!

Веде нас в бій борців упавших слава.
Для нас закон найвищий та приказ:
Соборная Українська Держава,
Міцна й одна від Сяну по Кавказ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩО ЧИТАТИ.

Майже кождий свободолюбний чоловік твердить, що треба читати все, не розбираючи, бо в той спосіб читаючий стає всесторонним.

Засада безперечно добра, коли дивитися на неї з точки свободи. І так воно є в Америці. Можна читати все. Однак як воно виглядає в практиці? Тому, що вільно читати все, богато людей не читає нічого. Так воно на світі чомусь буває. Те, що сказане, людям більше подобається. Так, неначе чоловік хотівби для себе все силою здобути, а не хоче брати сього, що йому само приходить.

Дехто каже: читай те, що тобі припадає до смаку. Може се булаби й найліпша рада. Однак, кілько то є книжок, по прочитанню котрих чоловік знеохотиться до читання? Такий звихнений чоловік кидає загалом читанне. А шкода! Може не один, колиби так трафив на таку книжку, в котрій мігби набрати охоти до дальшого читання, ставби з часом дійсно очитаним чоловіком. Значить, треба певних вказівок від когось, від чого зачинати читати книжки. І то треба на кожного чоловіка звертати окрему увагу. Бо не можна всіх однаково трактувати: один любить пироги, а другий вареники. І от до якого заключення можемо дійти: Колиби так наш український загал заінтересувався читаннем книжок, то тоді треба закладати по наших громадах читальні й бібліотеки для старших, а в них мігби бути якийсь досвідчений, образований чоловік, котрий дававби вказівки початкуючим, від чого зачати читанне. Знаю наперед, що наших людей запрягти до освіти дуже тяжко, а до цього, коли наперед бачуть, що на неї будуть якісь дрібні грошеві видатки, то дуже така річ їм не до смаку. Вдержати такого чоловіка кождій громаді це майже не можливе.

Однак і на се є рада: Кілька таких сусідних читалень моглиби поміж собою порозумітись і назначити один день в тижни для вислухання читальняного референта. На таких читальняних сходинах можнаби дати обширніший реферат, а опісля перейти до читання книжок. Як є 7 днів в тижни, то такий референт мігби відвідати 7 читалень в в недалекій околиці й читальням не булоби тяжко удержати такого робітника. Се бувби неначе народний учитель для старших. Такий чоловік виплативсяб нашим людям, бо не одно слово, кинене в часі такого реферату, та не одна вказівка, які книжки читати, впалаби на добру почву і неодному нашому чоловікови принеслаби великий особистий хосен.

Заки однак се станеться, бо наші люде дуже поволи, прямо раковим бігцем беруться до якогось поважного діла, можна знайти инший спосіб для розповсюднення вказівок, що читати. В нас в Америці розмірно богато старокраєвих інтелігентних сил, котрі прямо не мають з чого жити й мусять братися до якоїнебудь, навіть фізичної, роботи, щоби заробити на кавалок насущного. А шкода їх знання. І то для нас, котрим недоля не дала спромоги ширше запізнатися з наукою. І чомуб то вони не могли прилюдно в наших часописах давати такі лекції про читанне книжок і в той спосіб заохочувати наш загал до книжки? Вони й самі в той спосіб моглиби заробити на себе й зробити дуже важну прислугу для всеї української еміграції, а в тім і для цілої української нації. І вдержати такого чоловіка не тяжко. На пробу нехай хочби яке книгарське підприємство приняло такого умового працівника хоч на місяць, а він нехай би кождого тижня оголошував, які книжки варта тепер читати. Я певний, що се оплатилосяб і книгарні і нашому робітничому загалови й ґазеті, бо тоді люде слідилиб пильно, які є новости з літературного поля і цінилиби саму ґазету, як свого провідника.

Все одно, чи ті мої слова знайдуть яке признанне, чи ні, то пробу в сьому напрямі повинен хтось зробити. Тоді хоч можна буде знати, на чім ми стоїмо: чи є серед нашого загалу люде, що займаються висшими ідеалами в життю, чи лише пересічна мірнота, що їй до вподоби сусідські сплетні? В той спосіб ми мали би нагоду зґрунтувати напевно наш самоучний національний поступ. А це було би вже щось небуденного.

Михайло Скибінський,
Вунсакет, Р. Ай.

Сумнів. — Ваші близнюки так гарно попідростали. А які дуже подібні! А чи знаєте справді, котрий з них Гринько, а котрий Степан?

— Котрий Гринько, знаю напевно, але котрий Степан, то не дала би врубати собі голову.

—o—

Чоловік: Алеж, жіночко, таж цієї телячої печені годі їсти, така вона тверда.

Жінка: Правду кажеш, то мусіло бути якесь дуже старе телятко.

—o—

Газард. Суддя: Обвинувачений Розендуфт, чи можете присягнути, що ви не грали з двома иншими обвинуваченими в газардову гру?

Розендуфт присягає.

Суддя: Пане Апфельбавм, а ви можете присягнути?

Апфельбавм присягає.

Суддя: Обвинувачений Кон, чи можете також присягнути?

Кон: Коли вони оба вже присягнули, то чи я міг сам один грати в газард?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято української державности.

В четвер, 28-го листопада, відбулося свято в Филаделфії в память відродження Української Держави на Західній Україні одинацять літ тому. Свято відбулося за ініціятивою Української Стрілецької Громади в Филаделфії при співучасти усяких братств і товариств та української православної церковної громади. Греко-католицька церковна громада відмовилася від участи.

Вражіння із Свята.

Неси мене, коню,
Степами, ярами,
Розвій мою тугу
В бою з ворогами.

Ся пісня розвинула перед мною цілу картину недавної боротьби за Україну. Здається тільки вчора, як ми переходили через свої рідні села з крісом в руках проти ворога.

Як рухомі картини переходять перед моїми очима бої під Львовом. Белзом, Красним, Козовою, під Тернополем; а відтак знова бої під Чортковом, Теребовлею, Тернополем, Золочевом, Білим Каменем і Гологорами. Потім страшний відворот за Збруч. Три тижні передишки і знова вперед проти північного ворога московського, за широкі степи України. І знова кровавий шлях через Винницю. Калинівку. Бердичів, Макарів, Золотоверхий Київ. Через Київ на Львів.

Замісць того: відворот, розчарованне, пошесть, тиф, голод, нужда і воші тифові. Відтак пустка, блуканина без мети. А там далі, польська тюрма, Канада, Америка.

Все те нараз прийшло до моєї голови.

Ще нагадались слова одного стрільця перед боєм під Макаровом: „Що мама моя буде робити, як мене не стане". Не стало його, бо зараз же через пів години згинув від кулі Мадяра-большевика. Що його мати тепер робить у Дорошові під Львовом?

Але не стало його. І тисячі таких як він не стало.

І жаль і радість навели на мене отсі слова пісні.

Жаль — отих моїх товаришів, що поклали свої молоді голови за волю України.

Радість — бо смертю своєю вони освятили волю українського народу.

Коби можна було передати значіння страждань і смерти українських героїв за волю України отсим людям, що прийшли помянути їх, то неволя українського народу скоро скінчиласяб.

А все оте минуле, радісне і болюче через „Пісню Сірка", котру так влучно проспівав наш славний співак, п. Гр. Павловський.

Хорові пісні.

Свято почалося пів до другої пополудні. Теплим словом отворив його д-р Павло Дубас, вказуючи, ізза чого обходимо кожного року память Першого Листопада.

По нім хор ім. Ол. Кошиця під управою о. К. Кирстюка відспівав „Боже, великий, единий", що присутні вислухали стоячи. Всі пісні, які хор співав, випали гарно. Одначе мені найлучше подобалася пісня „Вкраїно, мати", Черкасенка-Лисенка, і „За Тебе, Україно", Щурата-Людкевича.

„За Тебе, Україно", гимн заокеанських Українців, був особливо святочно відспіваний. Публика стоячи вислухала цю пісню.

Крім згаданих пісень хор відспівав „Козака несуть", народня пісня композиції Леонтовича; „Ой ідуть тумани" Франка-Ярославенка й дві стрілецькі пісні Гайворонського: „Їхав стрілець на війноньку" і „Гей, видно село".

Дірігентові о. К. Кирстюкові належиться признання за вивчення хору.

Самі хористи були вбрані в пестрі українські строї.

Тут мушу згадати одну річ, бо хочу сповнити обовязок перед своїм учителем танців, В. Авраменком. Він казав, що український стрій в білих панчохах не виглядає гарно. Конечно треба одягати чорні панчохи з українським строєм. На жаль, більшість співаків не мало чорних панчіх, що відбивалось відемно на образі хору.

Сам хор гуртується біля української православної церкви, але в концерті взяли участь і такі співаки, котрі до церкви не належать. Всім їм належиться признання, бо вони співали в память українського державного свята.

Сольові пісні.

Як вже згадано, п. Гр. Павловський своєю піснею пригадав мені недавно пережиті хвилини, котрі дуже дорогі кожному стрільцеві, що брав участь у боротьбі за волю України.

Пісні п. Павловського не лише вміло були відспівані: вони виходили з душі його. Публика викликала славного співака кілька разів.

Попри згадану вже пісню „Сірка" п. Гр. Павловський відспівав „Отамане, батьку наш"; „Гей, гук, мати гук"; „Гей, не дивуйтесь, добрії люде" і „Ой, Дніпре, мій Дніпре".

о. К. Кирстюк, попри провід над хором, ще відспівав сольо „Дума" з „Невольника", котра пригадала нам про терпіння колишніх героїв-козаків у турецькій неволі.

Дуже милу несподіванку своїм виступом зробила панна Анна Мельник. Вона відспівала приємним сопрановим голосом „Хустину" — Шевченка-Лисенка. Як спів, так і схарактеризованне пісні вийшло напричуд гарно, що показує, що панна Мельник має талан до представлення і до співу.

Дуже гарно зарепрезентувались своїми голосами панна Оля Майчук і панна Емілія Петришин. Панна Майчук відспівала „Думку" з оп. Чорноморці, а панна Петришин „Болить мене половонька" з тоїж оперети. Обі панни відспівали два дуети „Прощай, дівчино, бо я вже йду" і „Ой, у лузі червона калина" — стрілецькі пісні. Обі панночки мають чисті сопранові голоси.

На скрипках пописувались з успіхом учні проф. Пилипа Дубаса. Вони відіграли „Gavotte", скрипковий терцет. Сам проф. Дубас відіграв "Heire Kati, by Jens Hubay".

„Як славен" — Бортнянського, смичковий квартет, відіграли учні школи проф. Келичави. Майже що року учні п. Келичави і проф. Дубаса беруть участь в українських концертах в Филаделфії, за що належиться їм обом признання від филаделфійської громади.

Всі декламації без виїмку були гарно підібрані. П-на Малиновська деклямувала „Приходить час"; п-на Ольга Василенко — „Думка про Рідний Край"; Григорій Кобильник — „Ранений Стрілець"; п-на Олена Сивуляк — „До Неньки України". Всі діти вивязались із своїх декламацій гарно, але п-на Ольга Василенко найліпше віддеклямувала.

Супровід фортепяновий спочивав в руках пані Катрі Дубас. Вона акомпаніювала хорові й солістам. Пані Дубас також знана в Филаделфії із своєї гри на пяні і майже нема українського свята, деб вона не брала участи без жадної особистої користи.

Святочну промову виголосив п. В. Кедровський.

Його енергічна постава і різке виголошуванне слів доказували, що не всі ми були виховані рабами, що не всі ми згідні жити в обставинах, в яких наш нарід під теперішню хвилю находиться.

На вступі сказав бесідник, що не всі ми родились рабами, бо власне сьогодні обходимо память тих молодих українських стрільців, що підняли високо символ української державности, український синьо-жовтий прапор в день Першого Листопада у Львові. Він вказав, що дух отих молодих Українців створив Українських Січових Стрільців і що цей самий дух перенісся на теперішне молоде покоління і прийде час, коли молоді Українці з незаплямленими ідеями скажуть своє слово і встане Україна від Сяну до Дону.

З молодими власне Українцями закріплюється тепер ідея соборности і минає той час, коли українська нація ділилась на Галичан і Придніпрянців. Нема двох націй, є одна, українська.

В кожній національній боротьбі поборює сила духа. І ми того духа мусимо мати, коли хочемо вибороти собі волю. За волю треба проляти кров, бо кров це цемент, що будує і скріплює фундаменти Української Держави.

Публика уважно слухала промови бесідника і видно було по оплесках, що присутні поділяли думки і вислови його.

Потім промовляв також голова Стрілецької Громади, д-р Володимир Ґалан, закликуючи присутних зложити дещо на будову Дому Українських Інвалідів у Львові. Зложено около $100, про що певно комітет свята повідомить пізніше.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Поза тим, що концерт перейшов успішно і попри святочний настрій, який панував між присутніми, не обійшлося без одної неприємности, а іменно: Господарі Української Галі на Френклин, п. Боросевич, на два тижні перед концертом повідомляє Комітет свята, що галю він винаняв Литовцям на той самий вечір і що Листопадове Свято не може відбутись. А міжтим Комітет уже давно замовив собі галю на цей день і дав завдаток. Тому довелося свято перенести на незручну годину пополудні, від 1.30 до четвертої години. Звичайно, у вечері свято притягнулоб значно більше людей. Але вже пів до третої почали сходитись аматори чужого товариства і за сценою виробляли неприємні перешкоди, що дуже поденервувало співаків хору і публику. Колиж свято скінчилось, то виганяли людей чим скорше з галі, бо „костумер" прийшов, то не можна його образити.

Теодор Свистун.

—o—

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Поминки Братства У. Н. Союза.

Виїхавши з рідного краю, далеко від родини і знакомих, ми почувались чужими в чужій сторононьці, без знання мови, звичаїв і обичаїв. Щоби приємнійше і краще жилось, ми шукали за односельчанами, а як таких не було, то тішились, що знайшли своїх людей, без ріжниці, чи се були Галичани, Придніпрянці, чи із Закарпаття. Розговорились своєю рідною мовою і стали обєднані. Найкраще свідчать про сю згоду і любов наші братства і товариства У. Н. Союза.

Ми мали звичай в рідному краєви, що рік-річно заможніші ґазди справляли поминки. Спрошували родину, ближчу і дальшу, на богослуженне, а відтак на обід. Той звичай перенісся сюди, а що нема ще такої великої родини, бо наша еміґрація ще молода, так поминки справляють братства. Такі то поминки відбулись дня 24 листопада с. р. і в нашім братстві св. Арх. Михаїла, від. 142, У. Н. Сюза, в Елизабет, Н. Дж.

На богослуженне прибули всі члени та станули двома рядами через цілу церкву, а по Службі Божій відправив о. М. Кінаш поминальне богослуженне за всіх померших членів.

По богослуженню удались всі члени до Українського Народного Дому і засіли враз із запрошеними гістьми за столи. Присутний парох, о. М. Кінаш, провів молитву і всі заїдали смачний обід, зладжений нашими ґаздинями. При кінці обіду забрав голос предсідатель братства, Андрій Поливчак, витаючи присутних, та запропонував на тост-местра гром. Романа Слободяна, на якого всі одноголосно згодились. До слова попрошено о. М. Кінаша, котрий в гарно обдуманій бесіді перейшов початки нашого скитальства в Америці, як і початки нашої організації. Тим першим піонірам завдячуємо сей дорobок, який днесь маємо, а то наші церкви, школи, народні доми і міліони долярів для бідних і калік, вдів і сиріт.

Бесіда о. Кінаша і згадка про давнійші часи заохотила більше учасників до висказання своїх думок. Е. Мамчак, один з організаторів, переповів як тому двацять пару літ оснувалось отсе друге українське братство в Елизабет, Н. Дж., та які нераз перешкоди треба було побороти, щоби зеднати і так розпорошених наших людей. Дальше промовляли п.п. Яків Красновський, Д. Бразінський, П. Остапчук секр. братства, В. Левчик гол. касієр У. Н. С., а по англійськи зложили привіти д-р Л. Урбан і п. Дункін. Про У. Н. Союз, нашу молодіж, яка повинна стати членами і перебрати придбане майно, як також про живучість української справи говорив д. Р. Слободян. При кінци зголосився до слова д. Кость Пілат, підносячи заслуги братства за час його істновання і просив присутних до зложення жертв для українських інвалідів. Збіркою занялись К. Пілат і Я. Красновський та зібрали $30.40. Гроші ті прилучено до листопадової збірки й вони будуть вислані до краю через Обєднанне.

Д. Р. Слободян подякував всім гостям і бесідникам за так взірцеву забаву, почім наступив баль, на якім виступили в рядах майже всі українські братства, товариства і сестрицтво.

На обіді жертвували:

А. Бальніцький 2 дол.; по 1 дол.: о. М. Кінаш, Р. Слободян, В. Левчик, А. Поливчак, Т. Слободзян, К. Пілат, В. Криховецький, Й. Бурбеляк, Д. Брозінський, В. Дорош, С. Лещак, Гр. Дужий, Й. Байковський, П. Пітула, С. Пограничний, Т. Моройка, Н. Ступак, Е. Мамчак, П. Остапчук, Ю. Шевчук; по 50 цнт.: Н. Ковальчик, І. Гавловський, І. Чурчак Я. Лещак, М. Писарський, Т. Гонимар. Дрібними жертвами зібрано $5.40.

Разом зібрано $30.40.

За уряд Братства:
А. Поливчак, предс.;
П. Остапчук, секр.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нове українське товариство.

Цеї осени створено в Ню Йорку Товариство Української Молоді. Товариство поставило собі за ціль піддержувати й поширювати всі культурні інтереси своїх членів, які є українського походження і почуваються американськими Українцями.

Товариству ходить про те, щоби воно згуртувало зрілу молодь, дало їй змогу стрічатися й пізнатися, піддержувати себе у праці, дбати про репрезентацію перед другими народами та при тому не забувати про Старий Край.

До уряду товариства вибрані: д-р Ю. Андрейко, голова; п. Й. Яремівна, касієрка; д-р Н. Пелехович, секретарка.

Комітет товариства предложив статут, який приняли й затвердили загальні збори. Покищо товариство не має ще своєї назви і цею дорогою звертається до нашого громадянства подати йому свої суґестії назви.

Ближчі інформації у справах, торкаючихся товариства, подасть на бажання уряд Товариства. Адреса секретарки: Dr. N. Pelecovich, 307 E. 10th St., N. Y. C.

Діточа льоґіка.

— Мамо, чому дощ паде?

— Щоби земля була врожайна, щоби росли яблока, грушки, малини, суниці.

— А чомуж дощ паде і на дорогу і на стежку?

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяцях жовтень-листопад 1929).

Блекстон, Масс. Збірка на хрестинах в гром. Г. і В. Сусли, призначена на інвалідів 11.20

Акрон, О. Збірка на інвалідів в церкві Сошествія св. Духа 13.00

Гартфорд, Конн. Збірка на парохіяльнім пікніку $15.00 на У. В. О., а на попереднім $10.00 на інвалідів. Разом 25.00

Елмайра, Н. Й. д. Левуш переслав збірку з пікніку, призначену на укр. інвалідів 21.10

Клівленд, О. З забави в гром. Хмарика на політичних вязнів ...10.00

Нюарк, Н. Дж. о. Кушнір переслав з пікніку, устроєного Укр. Прав. Громадою з Товариствами, що групуються при ній, жертву, призначену як слідує: Інвалідам $100, Рідній Школі $51.67 і Боєвій Організації $52.00. Разом ..203.67

Ансонія, Конн. д. Патуляк переслав збірку, призначену на інвалідів 6.00

Амстердам, Н. Й. д. Малик переслав збірку з забави в гром. Кваса на Рідну Школу 16.50

Менвил, Р. Ай. д. Ясінчук переслав збірку з хрестин в гром. Якубова, призначену на боєвий фонд 10.25

Нюарк, Н. Дж. д. Присяжний переслав жертву на прес. фонд „Сурми" 2.00

Елизабет, Н. Дж. д. Остапчук переслав збірку з забави в гром. Марковича, призначену на укр. інвалідів 7.50

Гластонбури, Конн. д. Патинок переслав на боєвий фонд 2.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Гнат Гаврилюк, процент зі свого бізнесу на народні цілі: по $5 на Рідну Школу, інвалідів, політичних вязнів і т. зв. „Отвори Очі" орган 20.00

Вебстер, Масс. Константий Шевел на інвалідів 2.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. З відділу 170 У. Н. Союза на інвалідів, переслав Дмитро Фурка 29.00

Ню Йорк Сіті. На боєвий фонд з пікніку Укр. Нац. Товариств 223.13

Ст. Луіс, Мо. М. Слонський на Рідну Школу 1.00

Мінneaполіс, Мінн. Збірка на зборах Укр. Нар. Дому на інвалідів 27.50

Нюарк, Н. Дж. Учні-діти школи укр. танку Авраменка на боєву акцію 5.00

Ню Йорк Сіті. Дохід з вечірка Укр. Нац. Танку Василя Авраменка, який влаштовано 18 жовтня в Нар. Домі, на боєву акцію 25.35

Мякиз Ракс, Па. д. Кіналь жертвував разом з женою по $2 на членську вкладку до Просвіти, Рідну Школу і Ювилейний Дар для Просвіти. Разом 6.00

Елизабет, Н. Дж. На будову Дому Укр. Інвалідів, збірка між гістьми з нагоди уродин гром. Р. Слободяна 57.00

Бруклин, Н. Й. Від Укр. Демократичного Клюбу на Рідну Школу 15.00

Елизабет, Н. Дж. В. Левчик за пренумерату „Діло" 6.00

Вунсакет, Р. Ай. п. Базан переслала від Комітет Допомоги Рідному Краєви 2.00

Бофафло, Н. Й. д. Сидорович переслав дохід з пікніку з дня 1 вересня, устроєного Злуч. Товариствами і Братствами, призначений на Рідну Школу $30, на інвалідів $30 і $11 на залізний фонд. Разом 71.00

Вустер, Масс. д. Зазуляк жертвував по $5 на боєвий фонд і укр. інвалідів 10.00

Фреквил, Па. д. Загібайло переслав збірку на Рідну Школу ..12.88

Клівленд, О. д. Гуль переслав збірку з забави в гром. Лазірка на укр. інвалідів 11.75

Нюарк, Н. Дж. Збірка Н. Скрипеця на боєвий фонд 14.20

Тавтон, Масс. д. Олівер переслав збірку на укр. інвалідів ...11.75

Бриджпорт, Конн. д. Глива переслав збірку з весілля П. Принишина з О. Глива, призначену на Рідну Школу 11.40

Гемтремк, Миш. д. Білик переслав збірку з забави в гром. Курочки, призначену на боєвий фонд 13.50

Гемтремк, Миш. д. Патра переслав збірку, призначену: $20 на боєвий фонд, а $18 на інвалідів. Разом 38.00

Вотерsuccessfullyт, Н. Й. д. Футулуйчук переслав збірку з вистави „Галичина", в Укр. Ам. Гор. Клюбі, на інвалідів 50.45

Ню Брітен, Конн. д. Котик переслав збірку, зібрану при торжестві річниці незалежности громади, на інвалідів 12.55

Дітройт, Миш. д. Войтович переслав збірку з забави дня 20-го жовтня, призначену як слідує: по $7: Тов. Просвіта, Сироти, Інваліди, Школа, У. В. О. Разом 35.00

Ню Йорк Сіті. д. Дацко переслав від Комітету будови Народ. Дому в Миколаєві коло Гаїв збірку, зложену на зборах в сумі ..10.50

Монтреал, Канада. О. В. Слюзар переслав жертву з листопадового свята, улаштованого Тов. Запорожська Січ, згуртованого при укр. прав. церкві, призначену як слідує: на У. В. О. $75.00, а на будову Дому Укр. Інвалідів $100. Разом 175.00

Ню Йорк Сіті. Укр. православна церква на Дім Укр. Інвалідів 100.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Сем Тартальський на Дім Інвалідів $25, а Стефан Лилик по $10 на Нар. Дім в Збаражі і Рідну Школу, $2 вкладка до „Просвіти", а $3 ювилейний дар „Просвіті". Разом ..50.00

Лінден, Н. Дж. Збірка на інвалідів підчас забави в гром. Криховецького 7.00

Клівленд, О. д. Степанек переслав збірку з забави в гром. Гуминицького на укр. інвалідів 15.00

Толідо, О. д. Чорний переслав збірку з забави в гром. Корнови, призначену на укр. інвалідів ...17.20

Тамс, В. Ва. д. Магун переслав жертву на Дім Укр. Інвалідів ..100.00

Балтімор, Мд. д. Чорній переслав збірку з забави в гром. Семенкова, призначену на революційний фонд $9, а на укр. інвалідів $4. Разом 13.00

Менчестер, Н. Г. д. Петрік переслав збірку на Дім Укр. Інвалідів 135.00

Спрінг Валей, Н. Й. д. Москаль переслав жертву д. Грусуляка на політичних вязнів $2.50 і на боєвий фонд $2.50 .... 5.00

Амстердам, Н. Й. д. Сюрко переслав збірку з весілля М. Михальчишина і Я. Якимів, призначену на укр. інвалідів 23.00

Дітройт, Миш. д. Бабій переслав жертву Тов. ім. Івана Франка, від. 146 У. Н. С., на боєвий фонд $50, а від членів Тов. на тусаму ціль $7.50. Разом 57.50

Перт Амбой, Н. Дж. д. Щудський переслав з листопадового свята збірку: з панахиди $50, з концерту $225, а від шкільних дітей $5.05; розділено як слідує: Дім Інвалідів $200, У. В. О. $50, а інвалідам $5.05. Разом 280.05

Елмайра, Н. Й. д. Секела переслав збірку на Сироти в краю ..23.00

Клівленд, О. Збірка при панахиді в Укр. Кат. Церкві св. Петра і Павла $225, а $75 з концерту Тов. „Боян". Разом на укр. інвалідів 300.00

Шикаго, Ілл. д. Генсьорський переслав жертву на укр. інвалідів 2.00

Филаделфія, Па. д. Дармограй переслав жертву Американських Ветеранів Укр. Походження на Дім Укр. Інвалідів 100.00

Ню Йорк Сіті. д. Івашко жертвував на Рідну Школу 1.00

Разом зібрано $2,634.98.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БРИДЖВОТЕР, МАСС.

З хрестин на інвалідів.

На лемківських хрестинах у нашого громадянина Юрія Хруняка чесні гості, як почули слово гром. Константина Олієра про наших славних, але бідних інвалідів, не відмовили жертви й жертвували по $3: Ю. Хруняк, К. Олієр; по $1: А. Олієр, А. Горчиця, П. Бік, Н. Камінський; по 50 центів: Т. Хруняк, Ф. Клебат, Ю. Шах, а Р. Бік 25 цнт. Разом зібрано $11.75 і відослано до Обєднання.

БРИДЖПОРТ, КОНН.

З весілля на Рідну Школу.

На весіллю у громадян Пилипа Прунишиного й Олени Глива зложили весільні гості $11.40, які вислано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу в краю.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З концерту на Дім Інвалідів.

В часі Листопадового Свята, яке відбулося дня 28 листопада, жертвували:

М. Скрипник 2 дол.; по 1 дол.: д-р П. Дубас, С. Слободян, П. Кобильник, В. Кедровський, Марія Кінаш, І. Ковальчик, Анна Смолиґа, Марія Пташинська, Анна Сіляк, Бучацький, Анастазія Буньо, В. Василюк, І. Стебельський, Ксенька М., А. Мельник, Г. Грицишин, Д. Пернік, Т. Грицей, Кулик, Сомтенюк, І. Затонський, Грицій, Ст. Крайник, Бучацький, Просіцький, Хемій, Насевич, І. Кісь, М. Тимчак, П. Мельник, М. Ґрамк, д-р Черняк, О. Гучко, М. Курич, В. Титанич, Т. Свистун, Н. Росолович, Марія Воробець, С. Рутецький, М. Качмарик, Ґарке, Савчин, Саґан, К. Дацків, пані Малендевич, п. Малендевич, Мотрук, Білокур; решту зібрано дрібними датками.

Загальна збірка виносила $100.00, яку вислано через Обєднання на будову Дому Інвалідів у Львові.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Збірка на Дім Інвалідів.

На листопадовому святі, що відбулося в нашій місцевості дня 3-го листопада, збирано на дім інвалідів у Львові. На поклик громадянина Гр. Болюха слідуючі громадяне зложили жертви: Тов. ім. Т. Шевченка, відділ 73 УНС, 10 дол.; Укр. Хор Боян $7.50; по $2: А. Баран, Гр. Болюх, П. Бавоpовський, М. Хоптовий, Д. Лободяк; по $1: К. Рекрут, о. В. Каськів, Гр. Дулеба, А. Підгородецька, О. Рекрут, С. Саска, Г. Лучка, А. Андрухів, Гр. Притула, В. Сподарек, Шелест, П. Ковальчук, Ів. Кравчук, І. Федорович, Панас, А. Гурняк, Дулеба, Дутка, Микола (?), В. Рекрут, Гр. Волощак, В. Чарний, М. Хоптовий, А. Сидор, В. Андрець, Д. Вардиґа, Мілер (Німець), Й. Хоптовий, М. Борис, Я. Семчук, В. Федорович, Кравчук, Ґачерія, Й. Мартиневич, М. Свідер, Д. Рекрут, П. Накопінський, Гр. Бойко, А. Телен (Жид), А. Бойкович; по 50 цнт.: Сидор, Дутка, В. Свідер, Олійник, П. Лучка, Олійник, К. Бойко, Сподарек, П. Братула, В. Онисько, Н. Костів, Гр. Москалюк, А. Кондрат, І. Рапко, Д. Ремінник, В. Москалюк, Л. Гумлак, Р. Ружило, А. Рекрут, Масюк, К. Болюх, Ол. Касюк; по 25 цнт.: А. Москалюк, І. Бень, А. Кічак, М. Москалюк, Гр. Олик, С. Дзікевич, А. Витязь, Саска, С. Стефан, В. Рекрут, Сидор, К. Ружило, Москалюк, М. Серединська; Мелася 15 цнт. і Онисько 10 цнт.

Разом приходу $139.38.

З того розходу було 25 дол. 66 центів. У касі лишилоси 100 дол. 72 цнт. Ухвалено вислати на Дім Інвалідів 100 долярів та на фонд інвалідів 10 долярів і продовжувати дальшу збірку на допомогу Івалідам в Краю.

За Комітет:

Михайло Свідер.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Жертва на інвалідів.

Українська греко-католицька громада з нагоди річниці своєї незалежности в Лейбор Дей переслала через Обєднання на Інвалідів у Рідному Краю 12 долярів 55 центів.

Н. Котик.

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Збірка на сироти.

В нашій церкві була переведена збірка на дітей-сиріт, яких батьки служили в українському війську. Збірка виносила 23 доляри. Гроші переслані до Краю через Обєднання.

Юстин Секела, кас.

ВАЖНА НОВИНА.

ВІНСТОН-СЕЙЛЕМ, Н. К., 12 грудня. — Побільшуючи свою дбайливість про добробут своїх робітників, Р. Дж. Рейнолдс Тобако Компани, яка виробляє цигаретки Кемел і Прінс Алберт Смокінґ Тобако, заключила групований асекураційний контракт на суму $10,000,000 для приблизно 10,000 членів своєї організації, включаючи всіх робітників у фабриках у Вінстон-Сейлем та всіх відпоручників з инших секцій країни. Сю асекурацію віддано в руки Еквітебл Лайф Ашуренс Компани в Злучених Державах. Робітникам дано 30 днів часу до намислу над сим асекураційним пляном, але вже впротягу перших трох днів заявило свою згоду 80 процентів робітників.

По сьому пляну кождий робітник буде забезпечений на життя, цілковиту і частинну неспосібність до праці, випадки поза своєю роботою і на случай недуги. Лише ті робітники, що заняті в фабриках Рейнолдса шість або більше місяців, можуть асекуруватися в тій групі, відповідно до свого зарібкового стану. Асекураційна сума виносить від 500 до 10,000 долярів, а обезпечений на случай каліцтва або недуги побиратиме тижнево від 6 до 40 долярів, залежно від платні робітника. Якщо обезпечений покине згадану компанію, то він може перемінити свою асекураційну полісу, як сього зажадає.

Асекураційні виплати входять в силу тиждень по заасекурованню. Користати з сього пляну можуть робітники до 65 літ і робітниці до 60 літ життя. (Огол.)

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, точно в 2-ій годині пополудни, в гали де звичайно. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Уряд здасть справозданне, по чім буде вибір уряду на 1930 рік. Кождий член отримає календар, за котрий має заплатити 30 ц. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. Не прибувший на мітінґ член заплатить кару, яку наложать члени. — Павло Молява, предс.; Іван Нестерук, кас.; Павло Курко, секретар.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, сейчас по Сл. Божій. Обовязком є кождого члена явитися і вислухати справоздання контр. комісії і відділового уряду за цілий рік. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої належитости і кождий щоб заплатив 30 ц. за календар У. Н. Союза. Проситься, щоби кождий член приєднав хоч одного нового члена, або записав свої діти, коли ще не є в У. Н. Союзі. Не явившийся на сей мітінґ член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — І. Лупацій, предс.; Ст. Дудун, кас.; Іван Чепа, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 22 грудня, в гали У. Н. Дому, 237 Hope Ave., в годині 2-ій пополудни точно. Позаяк це останні збори в цім році, то кождий член повинен явитись на означений час та довідатись про господарку свого товариства. Хто з членів не явиться без оправданих причин буде підлягати карі після статута. Буде вибір уряду на 1930 рік. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому хто хоче вступити в члени, нехай прийде на сей мітінґ. — Волод. Лелет, голова; Мих. Федоров, скарбник; Василь Микитин, писар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в суботу, 21 грудня, в годині 8-ій вечером, в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та вул. На сих зборах має явитись кождий член. Буде вибір уряду на 1930 рік і справозданне старого уряду. Взивається довгуючих вирівнати свої залеглости. Не явившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Семен Кучма, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Українське Тов. Просвіта, від. 16, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, точно в годині 2-ій пополудни, в домі Тов. Просвіта на Твин Еве. На сей мітінґ проситься всіх, котрі належать до Союза. Не явившийся на мітінгу член заплатить кару після ухвали. — А. Кашинський, предс.; Н. Загадайко, кас.; І. Брега, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, в годині 12.30, в гали парафіяльній при Clippert і Edward улицях. Проситься членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданне урядників за минувший рік і вибір уряду на 1930 рік. Довгуючих членів взивається прийти на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Пошивак, предс.; В. Шеремета, кас.; В. Бартош, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 21 грудня, в чеській гали, 29-19 Woolsey and 2nd Ave, в годині 7.30 вечером. Обовязком є кождого члена прийти на час, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1930 рік, роздача календарів, річне справозданне уряду і контр. комісії. Проситься всіх членів заплатити свою належитість в сім місяци, щоб не переносити довгу на другий рік. Котрий член не заплатить свого довгу буде суспендований. Не явившийся на мітінґ член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — С. Кривень, предс.; Д. Симбай, кас.; Іван Кубарик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21 грудня, точно в годині 8-ій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул. Обовязком є кождого члена явитись на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, як місячні вкладки, за тікети, жертви по 1 дол. на Сиротинець У. Н. Союза за рік 1929. Котрі члени ще не взяли календаря У. Н. Союза на 1930 рік повинні взяти сего місяця. Пригадується інтересованим членам, щоби привели нових членів. Не явившийся на зборах член буде караний після статута. — Николай Марків, секр. рек.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Багдана Хмельницького, від. 22, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 21 грудня, в год. 7.30 вечером, в гали У. Н. Дому, 101 Grand St. Обовязком є всіх членів явитись на сих зборах, бо є много важних справ до полагодження, як рівнож вибір уряду на рік 1930. Довгуючі члені обовязані вирівнати залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будесь принимати нових членів без оплати вступного, тому обовязком є кождого члена старатись привести нових членів. Не явившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Баглай, секр.—.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22-го грудня, 1929 року в гали У. Н. Дому, 214-216 Fulton St., в годині 2-ій пополудни. Кожда членкиця має явитись на тім мітінґ і вирішнати всі свої належистости. Будеться принимати нових членкиць без вступного. Буде цілорічне справозданне контр. комісії і вибір уряду на 1930 рік. Котра членкиця не прийде на сей мітінґ заплатить 50 ц. кари, а урядничка 1 дол. — Анна Пограничнa, пр.; Марія Герета, кас.; Анастазія Огар, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє тих членів, котрі не були на річнім мітінґу 8 грудня, що уряд на 1930 рік є слідуючий: Мих. Галанка, предс.; Петро Шуґайло, заст. предс.; Волод. Каршень, секр.; Мих. Савчин, заст. секр.; Ник. Волошинський, кас.; Мих. Шемчик, заст. кас.; Ів. Шумила, Он. Зазуля, контр. комісія; Гр. Коваль і Гр. Смола, доз. хорих; Ол. Возняк, до прапору. Мітінґи будут відбуватися в 2-гу неділю в місяци в гали церковній, 2445 Іст 31 Стр. — Волод. Каршень, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. На сей мітінґ мають явитися всі члени, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки сего місяця, щоби не переносити довгу на слідуючий рік. Члени, котрі ще не забрали своїх фотографій, нехай заберуть сего місяця. Буде роздання календарів за оплатою 30 цнт. за один. Будеться принимати нових членів без вступного. — М. Дмитрів, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 21 грудня, в годині 7.30 вечером, під ч. 435 Мейн ул. Буде вибір уряду на 1930 рік і справозданне контр. комісії та справи статута. Не явившийся член заплатить кару після статута. — В. Матвіяс, предс.; М. Свс, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, в годині 3-ій пополудни. Програма мітінґу: справоздання уряду, контр. комісії, опікунів хорих, вибір уряду на 1930 рік. Всі члени мають бути присутні на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Позамісцеві члени мають прислати свої вкладки перед мітінґом. На тім мітінґу будеться принимати нових членів без вступного. Члени-родичі, котрі ще не вписали своїх дітий до У. Н. Союза, мають нагоду се зробити на сім мітінґу. Не явившийся член буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Ямка, предс.; Гр. Левицький, кас.; Д. Чайка, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 22 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали, де звичайно. Кождий член є обовязаний після ухвали минувшого мітінґу явитися, бо є важні справи до вирішення. На сім мітінґу будесь читати статут братства, котрий буде зобовязувати кождого члена на слідуючий рік. Також буде вибір уряду на 1930 рік, роздання календарів тим членам, котрі ще не дістали минувшого місяця. Довгуючих взивається, щоб вирівнали свої довги, щоби не перетягати на другий рік, бо в противнім разі будуть суспендовані, без виїмку, хто се буде. Пригадується членам, що сего місяця будесь збирати на степендійний фонд і памятник по бл. п. С. Ядловського, за календар і за баль від тих членів, котрі не були на бали. На сім мітінґу будесь принимати нових членів без оплати вступного. Не явившийся член без важної причини підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Ів. Дорофей, предс.; Яків Дмитрів, кас.; А. Іванів, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відложений на 22 грудня, в годині 7-ій вечер. Кождий член має явитися на означений час, бо є дуже важна справа до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої належитости, бо котрий член не вирівнає своєї належитости буде суспендований. Проситься членів прийти на означений час. — М. Пик, предс.; Панько Турчин, кас.; Михаїл Кобилянський, секр.